

ЛИЧНА ИНФОРМАЦИЯ

Име
 Адрес
 Телефон
 Факс
 E-mail
 Националност
 Дата на раждане

АТАНАС МАРКОВ СЕМОВ

Българин

ПРОФЕСИОНАЛНА

ДЕЙНОСТ

- От 2011
- Юли 2009 – февруари 2010
- От 2006
- От 2006
- От 2004
- 2003-2004
- От 2003
- 2001-2009
- От 2000
- От февруари 1999
- 1999-2002

Главен редактор на Международния журнал по ядрено право
 Заместник-председател на Народното събрание и председател на
 Групата за приятелство България-Франция

Ръководител на Международната магистърска програма „Право на ЕС“ на ЮФ на СУ и Европейския университетски център – Нанси, Франция, и секретар на Центъра за Продължаващо обучение при ЮФ на СУ

Редовен лектор на прокуратурата на Република България и на Върховния административен съд

Директор на Института по Европейско право

Експертната група към Парламентарната комисия за промени в Конституцията – член

Директор на Европейския летен университет (съвместно с Centre international de formation européen – Nice, France)

Съюз за стопанска инициатива – зам.-председател на Консултативния съвет

Граждански комитет за защита на АЕЦ “Козлодуй” – правен секретар

Основен трудов договор: Юридически факултет на Софийския университет “Свети Климент Охридски” – редовен асистент по „Право на ЕС“, от 2006 г. – главен асистент, от 2008 г. – лектор по „Право на ЕС“, от 2010 г. – доцент

Ръководител от българска страна на проекта „Култура и

- образование” на Pole Universitaire Européen, Nancy, финансиран от Европейската комисия
- 1998-2003 Институт по Международно право – изпълнителен директор
 - 1996-2004 Гост-професор по Основи на правото, Конституционно право, Международно право и Право на ЕС в 8 университета в България, Франция и Хърватска
 - 1996-2001 Научно адвокатско сдружение – заместник-председател
 - От 1992 Автор на 10 монографии, 5 учебни помагала, 7 научни студии, над 50 научни статии; съставител и редактор на 20 специализирани издания по Европейско право, преводач на 5 специализирани френски издания по европейско право – общо автор, съставител или издател на 40 издания по Право на ЕС (списъкът на публикацииите е приложен отделно)
 - 1990-1996 Българско национално радио, сл. „Българи”, Радио „7 дни”, „Дарик-радио” – журналист
- Име и адрес на работодателя Софийски университет “Свети Климент Охридски”, Юридически факултет, бул. “Цар освободител” 15, София
 - Вид на дейността Преподавател
 - Заемана длъжност Доцент по Право на ЕС, Ръководител на Международната магистърска програма „Право на ЕС”
 - Основни дейности и отговорности Лекции, семинари и изпити по право на ЕС, ръководство на докторантури, ръководство на магистърска програма

ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

- 2012 Доктор на юридическите науки
- 2007 Доктор по Право на ЕС
- 1999-2003 Докторантура по “Право на ЕС” в Европейския университетски център (Centre européen universitaire), Нанси, Франция
- 1998 Магистратура по “Право на ЕС” 98 г. в в Европейския университетски център (Centre européen universitaire), Нанси, Франция
- 1996 Магистратура по „Право” в Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Кл. Охридски”
- 1988 Средно образование в Националната гимназия за древни езици и култури „Св. Константин Кирил-Философ”

УЧАСТИЯ

- От 2009 г. Гост-професор (пълен статус) в Университета Бордо-IV „Монтескьо”, Франция (2008), Университет на Лотарингия, Франция (2011, 2013 и 2014 г.)
- От 2007 г. Гост-преподавател („Еразмус”) в Европейския университетски център, Нанси, Франция 2007, 2008, 2009, 2010, 2012, 2014 г.)
- 2004 г. Гост-преподавател в Юридическия факултет на Загребския университет, Хърватска (2004)
- От 2000 г. Повече от 30 участия в международни конференции в България и чужбина

МАЙЧИН ЕЗИК Български

ДРУГИ ЕЗИЦИ	<p>Френски, английски, руски, италиански, сръбски, македонски, хърватски</p> <p>Отлично добро</p> <p>Отлично слабо</p> <p>Отлично работно</p>
ЧЛЕНСТВА	<p>Българска асоциация по международно право, от 2000 г. – член на Изпълнителния комитет и секретар-касиер, от 2011 г. – заместник-председател</p>
- от 1995 г.	<p>член и зам.-председател на Консултативния съвет на Съюза за стопанска инициатива</p>
- 2000-2009 г.	<p>член на Асоциацията по Международно право – Лондон, от 2005 г. член на Комитета по изучаването на Международното право, от 2012 до 2014 г. – кооптиран член на Изпълнителния комитет</p>
- от 2003 г.	
НАГРАДИ	<p><i>Носител на Катедра „Жан Моне“ на ЕС в материята „Съдебна система на ЕС“</i></p>
СОЦИАЛНИ УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНЦИИ	<p>Особено висока комуникативност и креативност, особено богат опит в работа в и с медии, високо ораторско майсторство (повече от 300 публични речи и масови срещи с граждани). Повече от 200 публикации в периодичния печат и над 300 участия в електронните медии</p>
ОРГАНИЗАЦИОННИ УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНЦИИ	<p>Отлични организаторски умения – организация и координация на хора, проекти и бюджети.</p>
ТЕХНИЧЕСКИ УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНЦИИ	<p>WORD, EXCEL, PHOTOSHOP, QUARK, IN DESIGN etc.</p>
ДРУГИ УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНЦИИ	<p>Журналистика, редакторска и коректорска компетентност, текстообработка</p>
СВИДЕТЕЛСТВО ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА МПС	<p>От 1988 г., категория „В“</p>
ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ	<p>Лица за препоръка: От България – доц. д-р Юлия Захаријева, ЮФ на СУ, научен ръководител От чужбина – проф. д-р Флоранс Беноа-Ромер, Почетен ректор на Университета на Страсбург, Генерален секретар на Академията по демокрация и права на човека – Венеция</p>
ПРИЛОЖЕНИЯ	<p><i>Списък на научните публикации</i></p>

Мотивационно писмо

от доц. д.ю.н. Атанас Семов,

Носител на Катедра „Жан Моне” на ЕС,

съгласно изискването на чл. 6, т. 3

на ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 214 на МС от 21.09.2010 г. за създаване на процедура за провеждане на избор на кандидат за съдия и за генерален адвокат

в Съда на Европейския съюз и за съдия в Общия съд

(Загл. изм. - ДВ, бр. 84 от 2014 г., в сила от 10.10.2014 г.)

Обн. – ДВ, бр. 76 от 28.09.2010 г., в сила от 28.09.2010 г.; изм. и доп., бр. 13 от 11.02.2011 г., в сила от 11.02.2011 г.; попр., бр. 15 от 18.02.2011 г.; изм. и доп., бр. 84 от 10.10.2014 г., в сила от 10.10.2014 г.; изм. и доп., бр. 37 от 22.05.2015 г., в сила от 22.05.2015 г.

На 5 юни 2015 г. Министерът на правосъдието обяви провеждане на избор на кандидат на Република България за генерален адвокат в Съда на ЕС, на основание чл. 3 от Постановление № 214 на МС от 21. 9. 2010 г. в светлината на последното му изменение, в сила от 22 май 2015 г.

С настоящото мотивационно писмо изразявам своята дълбока мотивираност за достойно представяне в обявения конкурс и за успешно осъществяване на високо отговорната функция на генерален адвокат.

Аргументите ми са свързани:

- Със специфичните функции и особеното значение на фигурата на генералния адвокат пред Съда (I)

- и с изискванията и значението на личността на генералния адвокат (II).

I. Специфични функции и особено значение на фигурата на генералния адвокат

Не може да има съмнение, че една от най-съществените особености на правосъдната система на ЕС е съществуването на една фигура с голямо значение, но без аналог в международното и почти без аналог във вътрешното право¹ – генералният адвокат².

¹ Макар вдъхновена или заимствана от фигурата на правителствения комисар пред френската върховна административна юрисдикция (Държавният съвет), фигурата на генералния адвокат пред съюзната юрисдикция се отличава с много съществени специфики, напр. по отношение на независимостта и процесуалната роля (подробно виж в моя труд „Съвременно международно правораздаване. Том 2. Съдът на ЕС”, ИМП, ИЕП, С., 2012.

А. Специфични функции

1. Ефективната роля на генералния адвокат.

Според чл. 19, § 2 на ДЕС „Съдът се състои от по един съдия от всяка държава-членка. Той се подпомага от генерални адвокати”.

Ролята на генералния адвокат (ГА) е да „подпомага” Съда. Той е част от състава на Съда³, но никога не е част от „съдебния състав”, който разглежда конкретното дело. ГА не участва в избора на председател на Съда или съдебен секретар или в приемането на проект за Процесуален правилник и др.

Най-важната задача на ГА е да представя самостоятелни и цялостни заключения по делото, в което участва, но той споделя виждане (мнение) и по отделните процесуални действия в хода на разглеждане на делото. Заключенията на ГА слагат край на делото (съответно в писмена или устна фаза) и „отварят вратата” за постановяване на акта, с който се слага край на разглеждането на делото (определение, решение или становище).

Наличието на тази особено специфична фигура е обосновано от поне 2 групи аргументи. Процесуалният аргумент е свързан с това, че съдебните актове на Съда не подлежат на атакуване пред по-горна инстанция, поради което е необходимо основните процесуални действия да се „наблюдават” от лице, което притежава същата компетентност и същия правен статус, като съдиите, и може авторитетно и успешно да допринесе за недопускането на грешки и постановяването на възможно най-правилни решения. Като по-съществена причина за създаването на фигурата на ГА се разглежда забраната за особено мнение на съдиите при постановяването на съдебните актове, което се компенсира частично с правото (и задължение) на съответния генерален адвокат по делото да изложи – напълно безпристрастно – разгърнати заключения (тоест мнение) по него, което може да се разглежда и като политически аргумент, макар рядко критикуван⁴.

² Avocat général (фр.), advocate general (англ.), Generalanwälte (нем.).

³ Някои ги разглеждат като „членове на Съда”, както впрочем ги определя и самият Съд – напр. в определението си по знаковото дело CJCE, C-17/98, *Emesa Sugar*, 2000, Rec. I-665.

⁴ Виж напр. **Julia LAFFRANQUE**, *Dissenting Opinion in the European Court of Justice - Estonia's Possible Contribution to the Democratisation of the European Union Juridical System*, *Juridica international. Law review. University of Tartu* (1632), <http://www.juridicainternational.eu/index.php?id=13888>.

1.1. Процесуална функция.

1.1.1. ГА не участва във всички дела, по които е компетентен да се произнеса Съдът. В търсене на рационализиране (съкращаване) на производствата, Договорът от Ница ограничи участието му само до „...делата, по които съгласно Устава се изисква неговото участие“. Чл. 20, ал. 5 УЕСС определя, че „когато счита, че делото не повдига нови правни проблеми, Съдът може да реши, че делото може да бъде решено без представяне на заключения на генералния адвокат“ – но само след изслушване по този въпрос на генерален адвокат. Тази реформа доведе до съществено намаляване на броя на делата, решение от Съда без участието на ГА – от 2009 г. насам повече от половината от делата са решени от Съда без участие на ГА. Разбира се, тази реалност в може да се разглежда единствено в контекста на усилията за постигане на процесуална икономия и съкращаване на продължителността на производствата пред Съда и в никакъв случай като намаляване на значимостта на генералните адвокати, които продължават да имат ключово значение за постигането на кохерентност на съдебната практика. Виждането за необходимостта от съкращаване на средната продължителност на делата неизбежно се съчетава с това за необходимостта от запазването на високото качество на съюзното правосъдие⁵.

С такова разбиране на 16 януари 2013 г. Съдът поиска броят на генералните адвокати в Съда да бъде увеличен с още трима, мотивиран от загриженост „да е в състояние да продължи да се снабдява със заключения на ГА по всички дела, при които това е необходимо, без да се удължава общият срок за гледане на съответните дела“⁶, а Съветът, „за да отговори най-добре на тази загриженост“, възприе това виждане и го отрази в своето Решение 2013/336/ЕС от юни 2013 г.⁷

1.1.2. ГА участва в разглеждането на делото като безпристрастен и независим наблюдател, който се произнеса по отделни процесуални действия и в края на разглеждането на делото излага мотивирани заключения.

⁵ Виж напр. **Jean-Marc SAUVE**, *Les critères de la qualité de la Justice*, Célébration des 20 ans du Tribunal de première instance des Communautés européennes, <http://www.conseil-etat.fr/Actualites/Discours-Interventions/Les-criteres-de-la-qualite-de-la-Justice#1>.

⁶ **Решение на Съвета** от 25 юни 2013 за увеличаване на броя на генералните адвокати в Съда на Европейския съюз (2013/336/ЕС), второ съображение.

⁷ **Решение на Съвета** от 25 юни 2013 за увеличаване на броя на генералните адвокати в Съда на Европейския съюз (2013/336/ЕС), четвърто съображение.

Без да предлагат формулирано решение или формално да го предопределят, заключенията на ГА съдържат ясното виждане на своя автор за законосъобразното и правилно решаване по делото и имат съществено значение (ако не и влияние) за произнасянията на съда. В същото време ГА нито поддържа позициите на (една от) страните, нито е напълно равнопоставен на съдиите – той не участва в обсъждането на решението от съдебния състав и в гласуването. Неговите заключения по делото се произнасят в края на производството (писмената или устната фаза) и страните (когато участват) не взимат отношение по тях.

1.2. „Помощ” и принос на генералния адвокат.

1.2.1. Първоначално сравнително по-деликатно⁸, днес все по-очевидно и с оглед съществено повишаване на прозрачността на процеса, генералните адвокати оказва решаваща помощ на Съда на ЕС за консолидирането на неговата практика и насърчиха кохерентността между Правото на ЕС и практиката по тълкуването и прилагането му. Участието на ГА по делата пред Съда допринася значително за осъществяването на задълбочен дебат в рамките на правосъдната институция на ЕС, като привнасят „интелектуален дъх”. Всичко това позволява ролята на ГА да се определя като „витална” за Съда⁹.

ГА е не просто независим анализатор, а един „мислител на правото, важен за резултата на процеса”! (un penseur du droit important pour l'issue du procès).

Все по-значима е неговата роля за прозрачността и публичността на правосъдната дейност на СЕС и за „отварянето” ѝ към обществеността¹⁰! Именно в търсене на този ефект заключенията на ГА се обнародват в Официалния вестник на ЕС заедно със съответното решение на Съда.

⁸ Виж напр. **Maurice LAGRANGE**, *L'organisation, le fonctionnement et le rôle de la Cour de Justice des Communautés européennes*, Bulletin de l'Association des juristes européennes, 1963 (13–14), pp. 12–13.

⁹ По сполучливите изрази в много задълбоченото и широкообхватно изследване на Л. Клеман-Вилц – **Laure CLEMENT-WILZ**, *La fonction de l'avocat général près la Cour de justice des Communautés européennes*, Bruylant, Collection droit de l'Union européenne – Thèses, Bruxelles, 2011.

¹⁰ Той се представя също като посредник спрямо външния свят – **Laure CLEMENT-WILZ**, *La fonction de l'avocat général près la Cour de justice des Communautés européennes*, Bruylant, Collection droit de l'Union européenne – Thèses, Bruxelles, 2011.

1.2.2. От ключово значение за функциите на ГА е неговата независимост, включително в рамките на съдебната институция на ЕС. По делото *Emesa Sugar*¹¹ например ролята на ГА пред общностния съд е очертана най-ясно, като се подчертава например, че ГА не принадлежи на един йерархизиран корпус. Това му позволява напълно свободно да следва своите аргументирани убеждения и ако намира за необходимо дори да критикува предходната практика на юрисдикцията, на която принадлежи¹².

Някои дори приемат, че ГА може да цели развитието на общностното право с мотиви, свързани с добрата администрация на правосъдието, а личният му интерес е по-скоро да приема независими и интересни заключения¹³.

1.2.3. Свободата, с която разполага ГА, му позволява:

- да направи по-детайлно представяне или анализ на фактите и заключенията на страните, отколкото това се прави в съдебното решение;
 - да обсъжда съображения, които не са посочени от страните или в производствата за преюдициални заключения на базата на задълбочен прочит на фактите и правото да предлага преформулиране на запитванията на НЮ;
 - да направи по-широкообхватен, нерядко и по-задълбочен анализ на досегашната съдебна практика, евентуално да я критикува или обратно – да насърчава по-нататъшното ѝ развитие, евентуално в определена насока¹⁴.
- Заключенията на ГА са авторски текст – той се публикува с името на своя автор и именно и само той носи отговорност за него;

¹¹ CJCE, C-17/98, *Emesa Sugar*, 2000, Rec. I-665.

¹² ГА си позволяват да критикуват както предходно съдебно решение (напр. ГА Colomer...), така и една постоянна съдебна практика (напр. заключенията на ГА Jacobs по делото *Union de pequeños agricultores (UPA c/ Conseil)*, C- 50/00 P, 25 juillet 2002)!

¹³ *L'avocat général devant la CJCE et le droit à un procès équitable selon l'article 6 § 1 de la Convention européenne des droits de l'homme (eu)/Introduction*, <http://fr.jurispedia.org>.

¹⁴ Сирил Ритгер посочва например заключенията на ГА Jacobs по делото *Doublemint (C-191/01, Wrigley ("Doublemint"))*, 2003, E.C.R. I-12447), където той подтиква Съда „да изясни, прецизира и развие” практиката си от делото *Baby-Dry (C-383/99, Procter & Gamble ("Baby-Dry"))*, 2001 E.C.R. I-6251). Като пример за „критичен прочит” той посочва заключенията на ГА Tesagro по делото *Hünermund (C-292/92, Hünermund)*, 1993 E.C.R. I-6787), които по-късно биват възприети от Съда по делото *Keck (C-267/91, Keck)*, 1993 E.C.R. I-6097) – пак там.

- да изложи различни виждания по един въпрос, без непременно да се ангажира с едно от тях – което все пак също е полезно за съда, доколкото му помага по-лесно или по-бързо да се ориентира¹⁵;

- да се позовава широко на доктрината и дори да полемизира с нея¹⁶, като ГА Philippe Léger дори настоява, че една от функциите на ГА е „да допринесе за академичния дебат *"alimenter en permanence le débat doctrinal"*, като влиза в дискусия с представителите на науката”¹⁷, и т.н.

2. Функции.

Според чл. 252, ал. 2 на ДФЕС „Генералният адвокат има ролята да представя публично, при пълна безпристрастност и независимост, **мотивирани заключения** по делата, за които съгласно статута на Съда на Европейския съюз се изисква неговото произнасяне”. УСЕС и ППС предвиждат в редица случаи задължително произнасяне („изслушване”) на ГА – което означава, че ако Съдът не поиска от ГА становище по съответния процесуален въпрос, респективно ако не му предостави възможност да изложи такова, ще е налице съществено процесуално нарушение. Задължително предвидени случаи са например провеждането на съдебно разследване, решаването на делото без устна фаза (чл. 59 УСЕС), разглеждане на делото без участие на ГА (чл. 20, ал. 5 УСЕС), разглеждането на делото от пленарния състав (чл. 16, ал. 5 УСЕС) и ред други.

Заключенията на генералния адвокат се излагат в края на разглеждането на делото (страните не могат да излагат съображения по тях) и преди произнасянето на съда. Макар частично да наподобяват съдебен акт (определение, решение или становище), заключенията на ГА принципно се отличават от него, както и от доклада на съдията-докладчик. Те имат ролята на независим обективен почит на фактите и правната рамка на делото. ГА не е длъжен да предложи конкретно решение, той анализира правната и фактическата обстановка, като по-често предлага много конкретно виждане, а

¹⁵ Виж напр. § 162 от заключенията на AG Léger in Joined Cases C-317/04 Parliament v. Council and C-318/04 Parliament v. Comm'n (the "Passenger Name Records" cases).

¹⁶ Например заключенията на ГА Jacobs по делото CJCE, C-53/03, *SYFAIT c/ Glaxosmithkline*, 2005, Rec. I-4609.

¹⁷ Цит. по Cyril RITTER, *A New Look at the Role and Impact of Advocates-General – Collectively and Individually*, Columbia Journal of European Law, Vol. 12, No. 3, Summer 2006, p. 9, където той заключава, че „по този начин ГА действа в известен смисъл като посредник между Съда и академичния свят”.

друг път очертава контекста на бъдещото решение с няколко възможни резултата. Неговите заключения не пораждаат правни последици за страните и не са задължителни за съда – той е напълно свободен да постанови решение по своя преценка.. На практика ГА работи в близко сътрудничество със съдията-докладчик по делото и в повечето случаи очертава посоката на разсъждения и често предлага аргументи и виждания, които „захранват” юрисдикцията – това е един незаобиколим *източник на вдъхновение* за съдиите.

Б. Особено значение на фигурата на генералния адвокат

1. Историческа роля и принос.

В исторически план приносът на генералните адвокати за мисията на съдебната институция на ЕС е ключова¹⁸. Не смятам за уместно в този кратък анализ да представям подробно десетките примери на мнения на генерални адвокати, оказали се решаващи – не само за решението по делото, колкото за доктрината и за развитието на интеграционната правна система¹⁹. Ще се огранича само до бегла систематизация на приноса на ГА според процесуалния и доктриналния резултат.

1.1. В значителна част от случаите Съдът възприема (изцяло или частично) виждането на ГА и постановява решение в духа на предложеното

¹⁸ В исторически план виж подробно:

- В началото на изграждането на интеграционната конструкция: **Maurice LAGRANGE**, *L'organisation, le fonctionnement et le rôle de la Cour de Justice des Communautés européennes*, Bulletin de l'Association des juristes européennes, 1963 (13–14), pp. 12–13.

- Преди 2 десетилетия: **Takis TRIDIMAS**, *The role of the advocate general in the development of community law: some reflections*, Common Market Law Review, 1997 (34), pp. 1371–1380; **Damaso RUIZ-JARABO COLOMER**, **Manuel LÓPEZ ESCUDERO**, *L'institution de l'avocat général à la Cour de justice des Communautés européennes* – dans: **Gil Carlos RODRÍGUEZ IGLESIAS**, **Ole DUE**, **Romain SCHINTGEN** and **Charles ELSSEN** (eds.), *Mélanges en hommage à Fernand Schocckweiler*, Nomos Verlag, Baden-Baden, 1999, p. 523 и **Francis G. JACOBS**, *Advocates General and Judges in the European Court of Justice: some personal reflections* – dans: **David O'KEEFE**, **Antonio BAVASSO** (eds.), *Liber Amicorum in Honour of Lord Slynn of Hadley*, Judicial Review in European Union Law, The Hague, London, Boston: Kluwer Law International, 2000, p. 25.

- И съвсем наскоро: **Noreen BURROWS**, **Rosa GREAVES**, *The Advocate General and EC Law*. Oxford University Press, Oxford, 2007 и **Laure CLEMENT-WILZ**, *La fonction de l'avocat général près la Cour de justice des Communautés européennes*, Bruylant, Collection droit de l'Union européenne – Thèses, Bruxelles, 2011.

¹⁹ Виж напр. **Philip MOSER**, **Katrine SAWYER** (eds), *Making Community Law. The Legacy of Advocate General Jacobs at the European Court of Justice*, Cheltenham and Northampton: Edward Elgar Publishing, 2008.

от него. Особено типичен пример е делото *Zhu et Chen*²⁰, по което съдът цитира почти буквално разсъжденията (*les reflections*) на ГА Tizzano и реши делото точно така, както беше предложил той. Макар да отсъства систематизирана статистическа информация, може да се установи, че областите, в които най-често Съдът се произнася в съзвучие със заключенията на ГА по съответното дело, са въпросите за отговорността на ДЧ за вреди от нарушаване на ПЕС, а разминаване между тях се наблюдава най-често по делата относно свободното движение на стоки, хоризонталния ДЕ на норма от директива²¹ или общите принципи²².

1.2. Нерядко ГА предлага дори промяна в практиката на СЕС – и това бива подкрепено от Съда. Интересен пример е делото *Café Hag II*²³, по което ГА Francis Jacobs настоява, а Съдът склонява да се отклони от своята 15-годишна практика – и то по първото дело *Café Hag*²⁴. В своите заключения ГА може да си позволи много повече „смелост“, отколкото съдът в съдебните си актове. Той може и трябва да поддържа „интегритета и кохерентността“ на съдебната практика, но също и да бъде „адвокат на нейното развитие“ и да допринесе за „постигането на нов синтез“²⁵. Ярък пример са заключенията на ГА Giuseppe Tesaurio по делото *Hünernmund*²⁶, където задълбочената критика на досегашната практика бива възприета от Съда! Сред множеството примери като особено критичен към заварената практика се отличава ГА Francis Jacobs²⁷!

²⁰ CJCE, C-200/02, *Zhu et Chen*.

²¹ C-316/93, *Vaneetveld*, 1994, Rec. I-763 и много други.

²² Виж подробно в **Takis TRIDIMAS**, *The role of the advocate general in the development of community law: some reflections*, *Common Market Law Review*, 1997 (34), pp. 1371–1380.

²³ CJCE, C-10/89, *SA CNL-SUCAL NV v. HAG GF AG (Café Hag II)*, Rec. 1990, I-3752.

²⁴ CJCE, 192/73, *Van Zuylen v Hag (Café Hag I)*, Rec. 1974, 731. В конкретния случай по тези дела става дума за тълкуване на чл. 30 и чл. 36 на ДЕИО относно ограничаването на вноса от друга ДЧ.

²⁵ **Francis G. JACOBS**, *Advocates General and Judges in the European Court of Justice: some personal reflections* – dans: *Liber Amicorum in Honour of Lord Slynn of Hadley*, *Judicial Review in European Union Law*. D. O’Keeffe (ed.). The Hague, London, Boston: Kluwer Law International, 2000, p. 27.

²⁶ CJCE, C-292/92, *Hünernmund*, 1993 Rec. I-6787.

²⁷ Напр. по делата C-316/93, *Vaneetveld*, 1994, Rec. I-763; C-263/02, *Jégo-Quéré*, 2004, Rec. I-3425; C-53/03, *SYFAIT v. Glaxosmithkline*, 2005, Rec. I-4609 и мн. други. В голяма част от случаите Съдът отказва да следва разсъжденията на своя ГА – но това не ги лишава от тяхната съществена роля, както и, очевидно, не обезкуражава самите ГА. Пред тях остава открита надеждата за промяна в бъдеще или на съдебната практика или дори на писаното право – какъвто е случая с промяната на чл. 230 ДЕО – днес в чл. 263 на ДФЕС в резултат на анализа по делата *UPA* и *Jégo-Quéré*.

1.3. Разбира се, в редица случаи съдът не се съобразява с предложеното от ГА виждане и дори постановява решение в напълно обратен смисъл. Един от първите и много ярки примери е историческото решение от 1963 г. по делото *Van Gend en Loos*²⁸, постановено в пълен контраст със заключенията на ГА К. Roemer! Може би най-дълголетна е „битката“ между генералните адвокати и съдиите относно признаването на хоризонтален директен ефект на разпоредбите на директивите²⁹. Знакови примери са и историческите дела *Köbler* и *CILFIT*³⁰.

Любопитен пример посочва Сирил Ритер³¹ – по делото на Комисията срещу Испания³² от 2003 г. за ГА е назначен Dámaso Ruiz-Jarabo Colomer, макар че делото е свързано с компания, на която президент е неговия брат Игнасио. АГ Ruiz-Jarabo Colomer предлага отхвърляне на иска на ЕК, но Съдът осъжда Испания!

Несъмнено е обаче, че дори в тези случаи – ако не и с особена роля - заключенията на ГА имат много съществено значение: именно след запознаване с тях може да се изгради по-пълна представа за начина на разсъждение на Съда, да се установи кои аргументи (на ГА) той е обсъдил и съзнателно е отхвърлил (особено когато полемизира с тях), включително предвид отсъствието на възможност за особено мнение на съдиите! От българския опит например можем да си припомним скорошното съществено разминаване между Съда и неговия ГА (Juliane Kokott) по преюдициалното запитване на българската КЗД³³.

1.4. Като цяло статистиката (доколкото е налична) е красноречива: само 15 % от решенията на Съда се различават от Заключенията на ГА. Разбира се, това не означава, че ГА се стремят да представят „конформистки“ заключения, предвиждайки каква би била нагласата на съда, само за да постигнат висок статистически резултат на потвърдени (възприети) от съда заключения³⁴.

²⁸ CJCE, 26/62, *Van Gend en Loos*.

²⁹ CJCE, C-316/93, *Vaneetveld*, 1994, Rec. I-763, CJCE, C-144/04, *Mangold* и много други.

³⁰ CJCE, C-224/01, *Köbler*, 2003, Rec. I-10239 и CJCE, 283/81, *CILFIT*, 1982, Rec. 3415.

³¹ Cyril RITTER, *A New Look at the Role and Impact of Advocates-General – Collectively and Individually*, Columbia Journal of European Law, Vol. 12, No. 3, Summer 2006.

³² CJCE, C-463/00, *Commission c/ Espagne*, Rec. 2003, I-4581.

³³ CJCE, Ord., 2013, C-394/11, *Belov*.

³⁴ Ясно разбиране за това, че работата на генералните адвокати не е състезание – помежду им или с историята – виж в: Nial FENNELLY, *Reflections of an Irish Advocate General*, Irish Journal of European Law, No 5/1996, p. 14.

Това е ясна индикация както за практическото, така и за доктриналното значение на мненията на генералните адвокати, съпоставимо (ако не и по-голямо, именно поради своя по-аналитичен характер) със значението на съдебните актове – и затова понякога те дори биват цитирани като съдебен прецедент³⁵. Разбира се, вярно е обратното – че самият Съд рядко цитира изрично заключения на генералния адвокат по делото³⁶, макар често да се позовава или да се „съгласява с тях“, а понякога просто да препраща към тях, вместо да ги повтаря в своите мотиви³⁷... Нещо повече – както посочва Сирил Риттер³⁸ – заключенията на ГА играят роля на произнасяне на последна инстанция по дадено дело и добиват истинска роля на прецедент по отношение на Общия съд и, още повече, на Комисията, в случаите когато Съдът не се произнася по съществени въпроси, разгледани от ГА³⁹, или когато Съдът изобщо не се произнася, защото искът бива оттеглен след представянето на заключенията на ГА⁴⁰...

Могат да бъдат посочени два разнопосочни примера и от делата, свързани с България: през 2012 г. ГА Juliane Kokott защити правото на българската КЗД да отправя преюдициални запитвания (макар това виждане да не бе подкрепено от Съда⁴¹). През ноември 2013 г. ГА M. N. Jääskinen заключи, че внесеният през април 2012 г. от ЕК иск срещу България за неизпълнение на задълженията за

³⁵ Най-яркият пример: **ТPI**, T-177/01, *Jégo-Quéré*, 2002, Rec. II-2365, където в т. 45 се цитира т. 43 от Заключенията на ГА Francis Jacobs по делото **CJCE**, C-50/00 P, *Unión de Pequeños Agricultores ("UPA")*, 2002, Rec. I-6677.

³⁶ Знаков пример е почти дословното цитиране на разсъжденията (*les reflections*) на ГА Tizzano по делото **CJCE**, C-200/02, *Zhu et Chen*.

³⁷ Напр. по делото C-310/93 P, *BPB Industries and British Gypsum*, 1995, E.C.R. I-865, § 11. Съдът просто посочва: „По съображения, посочени, съответно, в т. 20-31, 42-69 и 76-86 от Заключенията на ГА, първото, второто и третото искане в жалбата трябва да бъдат отхвърлени като неоснователни"... Виж още делата C-284/91, *Suiker Export*, p. 3; C-59/92, *Ebbe Sömmichsen*, p. 4; C-377/92, *Felix Koch Offenbach*, p. 4; C-36/92 P, *SEP*, p. 21; C-333/94, *P Tetra Pak II*, p. 26; C-220/95, *Laumen*, p. 17 and 26 – цит. по **Cyril RITTER**, *A New Look at the Role and Impact of Advocates-General – Collectively and Individually*, Columbia Journal of European Law, Vol. 12, No. 3, Summer 2006, p. 8.

³⁸ **Cyril RITTER**, *A New Look at the Role and Impact of Advocates-General – Collectively and Individually*, Columbia Journal of European Law, Vol. 12, No. 3, Summer 2006, p. 8.

³⁹ Както по делото **CJCE**, C-53/03, *SYFAIT c/ Glaxosmithkline*, 2005, Rec. I-4609.

⁴⁰ Както по „македонското дело“ **CJCE**, C-120/94, *Commission c/ Greece ("FYROM" case)*, 1996, Rec. I-113, или по делото **CJCE**, C-41/92, *The Liberal Democrats v. Parliament*, 1993, Rec. I-3153.

⁴¹ **CJCE**, 2013, C-394/11, *Belov*.

достъп до газопреносните мрежи (по Регламент 715/2009 ЕО) е неоснователен (и този път Съдът прие това виждане и отхвърли иска⁴²).

*...Разбира се, въпреки всичко изложено, ролята на ГА, макар и несъмнена и незаобиколима, **не трябва да се надценява** – както отговорността за решенията, така и усилията за запазване на единството и кохерентността на съдебната практика, остава отговорност преди всичко на съдиите и на съдебната институция като цяло. В тази отговорност и за тези усилия генералните адвокати могат да бъдат само помощник, съратник и стимулатор...*

2. Предстоящи предизвикателства.

В близките години предстои да се решат нови важни въпроси – представляващи нови големи предизвикателства пред ГА в Съда.

2.1. Най-голямото изпитание за Съда на ЕС – и за цялата правна система на ЕС – е **процесът на присъединяване на ЕС към ЕКПЧ**. След като през декември 2014 г. Съдът прие в своето Становище 2/13, че проектът на споразумение за присъединяване не е съобразен с Правото на ЕС, предстои този проект да бъде преработен – и, логично, да бъде поискано ново становище на Съда. В подготовката на това становище (както заключенията на ГА Kokott по отношение на Становището от 18 декември 2014 г.) ролята на ГА ще бъде изключително важна.

2.2. Разбира се, навярно най-значимото в исторически план предизвикателство е по-нататъшното изграждане на цялостна концепция за съдържанието и може би рамките на **зачитането на националната** (както

⁴² CJUE, 5 juin 2014, C-198/12, *Commission européenne c/ République de Bulgarie*, Conclusions : AG M. N. Jääskinen.

конституционна⁴³, така и културна⁴⁴...) идентичност на ДЧ, началото на което бе поставено в последното десетилетие⁴⁵.

2.3. Предстои да се доизгради и съдебната концепция за действието на разпоредбите на Хартата на основните права на ЕС⁴⁶.

2.4. Разбира се, значимо практическо измерение ще има по-нататъшното изясняване на понятието „несъобщаване на мерки по транспониране” по смисъла на чл. 260, § 3 на ДФЕС и изпълването му със юриспруденциално съдържание⁴⁷.

Всички тези – а и редица други – важни изпитания ще изискват от генералните адвокати в Съда особена отговорност, задълбоченост и далновидност на анализа и убедителност – за да продължат да изпълняват историческата си роля. Бих бил щастлив, ако мога да допринеса, като един от тези единайсет гаранتي на съюзната законност.

...Така очертаните накратко функции и значение на фигурата на генералния адвокат пред Съда формират най-съществената част от моята мотивация за участие в настоящия конкурс – дейността на генералния адвокат е територията на най-задълбочения анализ и на най-високото познание и един от най-важните инструменти за гарантиране на еднообразното и правилно прилагане на Правото на ЕС, а по този начин – на устойчивостта и напредъка на европейската интеграционна конструкция.

⁴³ CJCE, 14 octobre 2004, C-36/02, *OMEGA*; CJCE, 12 septembre 2006, 145/04 *Espagne c/ Royaume-Uni (Gibraltar)*; CJCE, 11 septembre 2008, C-428/06 à 434/06, *UGT-RIOJA* (voir conclusions Kokott), CJUE, 22 décembre 2010, C-208/09, *I. Sayn-Wittgenstein* и др.

⁴⁴ CJCE, 5 mars 2009, C-222/07, *UTECA* (Conclusions Kokott); CJUE, 12 mai 2011, C-391/09, *Runevic-Vardyn* и др.

⁴⁵ Подробно виж в Атанас СЕМОВ, *ЕС отвъд суверенитета, ЕС на основата на суверенитета. 65 години от декларацията на Моне и Шуман*, Публична лекция по повод приключването на 3-годишен цикъл на Катедра „Жан Моне”, 9 май 2015 г., www.eubg.eu.

⁴⁶ Ярък пример за съществените проблеми даде решението на Съда от януари 2014 г. по делото *AMS* (CJUE, 15. 1. 2014, C-176/12, *Association de médiation sociale (AMS)*), където впрочем Съдът отново не последва виждането на своя ГА Р. Cruz Villalón (от 18 юли 2013 г. – виж: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=139684&pageIndex=0&doclang=BG&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=69566#Footnote1>).

⁴⁷ Виж S. GÁSPÁR-SZILÁGYI, *What Constitutes 'Failure to Notify' National Measures?*, Wolters Kluwer, European Public Law, Vol. 19, Issue 2, pp. 281-294 и различно виждане в Sofia Falkner PERSSON, Aljosa NOGA, *Gáspár-Szilágyi on what constitutes a "failure to notify" the Commission when implementing directives*, Eulaworebro, <https://eulaworebro.wordpress.com/2013/05/17/gaspar-szilagy-i-on-what-constitutes-a-failure-to-notify-the-commission-when-implementing-directives/>, May 17, 2013.

Позволявам си да вярвам, че ако бъда назначен, ще мога поне малко да допринеса за изпълнението на тази високоотговорна задача!

В. Значение на личността на генералния адвокат.

1. Особеностите на изискванията и процедурата по определяне на генерални адвокати.

Така очертаните накратко функции и значение на фигурата на генералния адвокат пред Съда обосновават и високите изисквания към кандидатите за заемане на тази длъжност.

1.1. Изисквания по ДЕС и ДФЕС: Според чл. 19, § 2, ал. 3 на ДЕС генералните адвокати на Съда ...се избират измежду лица, чиято независимост е извън съмнение. Става дума за независимост както от правителствата на ДЧ, така и от всякакво друго влияние – икономическо (вкл. корпоративно), етническо, религиозно или персонално (вкл. с оглед особености на личността на ГА).

Според чл. 253 на ДФЕС „генералните адвокати на Съда се избират измежду личности, които отговарят на всички условия, изисквани в техните държави за заемане на най-висшите съдебни длъжности или са юристи с призната компетентност”.

1.2. Практиката на Комитета по чл. 255 на ДФЕС.

През годините бяха утвърдени редица допълнителни изисквания, най-вече за **професионална (експертна) компетентност** – без да е уредено като изрично изискване в УД, разпоредбата на чл. 255 овластява този комитет да дава „становище относно *годността* на кандидатите да упражняват функциите...”. Очевидно се има предвид не само преценка на посочените по-горе относително обективни критерии, но и за индивидуалната експертна „годност” на кандидатите. Практиката на Комитета по назначенията го показва еднозначно – кандидатът трябва да покаже:

- много добро широко и задълбочено познаване на цялото Право на ЕС;
- големи способности за задълбочен анализ, систематично изложение, разбиране на фактите и определяне и тълкуване на приложимото право;
- способност за разработване и излагане на виждания на френски език (и на други от езиците на ЕС – за предпочитане английски език);

- способност за осъществяване на успешна комуникация (сътрудничество) с другите членове на съюзната юрисдикция и др.

Генералните адвокати – както и съдиите или съдебните състави – не са специализирани в отделни сфери от съюзното право, но при възлагането на делата може да се вземе предвид предишен опит (заключения) на даден ГА в същата или близка материя⁴⁸.

2. Съображения, свързани с личността.

С настоящото мотивационно писмо декларирам, че представям всички гаранции за независимост и смятам, че отговарям на всички изисквания за назначаване за генерален адвокат в Съда.

2.1. Гаранции за независимост. По отношение на изискването за представяне на всички гаранции за независимост, се осмелявам да твърдя, че в миналото ми няма факти, които биха могли да се разглеждат като неприемливи, компрометиращи или предполагащи каквато и да било зависимост (на материална, политическа, религиозна, сексуална или друга основа). Настоящата ми дейност също не предполага зависимост, а ако бъда назначен, ще преустановя, както се изисква, всички несъвместими функции. Не притежавам стопански юридически лица, нямам непогасени заеми или публични задължения, не притежавам акции и облигации, имам документирани доходи и доказуеми спестявания. Не членувам в политическа партия, в незаконни или тайни общества. Съпругата ми работи като юрист, имам две деца – на 9 и на 4 години.

2.2. Професионална пригодност (компетентност). През 2008 г. завърших магистърска степен по Право на ЕС в най-старото училище по европейско право – Европейският университетски център в Нанси. В следващите 4 години продължих в същото учебно заведение аспирантура (докторантура) под двойно (френско и българско) академично настояничество, която доведе до защита през 2006 г. на докторска дисертация (по тема за принципите на прилагане на правото на ЕС).

Към 16 юни 2015 г. имам общо 17 г. и 4 м. юридически стаж по смисъла на чл. 163, ал. 8 и 10 на Закона за съдебната власт.

⁴⁸ Виж напр. случая с ГА Ruiz-Jarabo Colomer, на когото в рамките на 5 години са възложени 5 дела с много близък предмет (the "golden shares" cases): C-367/98, C-483/99, C-503/99, C-463/00 и C-98/01.

От февруари 1999 г. съм щатен преподавател по Право на ЕС в ЮФ на СУ. В продължение на 8 години водих семинарни занятия, а от 2006 г. – лекционен курс по Право на ЕС, от 2010 г. като титуляр на дисциплината.

През 2007 г. станах първия в България доктор по европейско право, а пред 2012 г. – първият доктор на юридическите науки с изследване върху Правото на ЕС. През есента на 2014 г. внесох документи за откриване на процедура за присъждане на академично звание „професор“.

През 2006 г. инициирах създаването и от тогава ръководя Международната магистърска програма по Право на ЕС на Софийския университет и Европейския университетски център в Нанси, Франция, в която са обучени над 400 български юристи, сред които над 200 магистрати, вкл. от върховните съдилища и прокуратури.

От 2004 г. съм директор на Института по Европейско право – най-продуктивната българска НПО в сферата на европейското право. Редом с това съм дългогодишен секретар-касиер, а от 2011 г. и заместник-председател на Българската асоциация по Международно право. От 2011 съм Главен редактор на Международния журнал по ядрено право, а от 2012 г. – вицепрезидент на Световния съвет на ядрените работници и експерти – Париж.

Организирах съм повече от 30 различни обучителни форуми (краткосрочни и дългосрочни семинари, летни университети, зимни академии и др.) и съм участвал като лектор в повече от 50 други форуми за обучение по Право на ЕС на съдии, прокурори, адвокати и нотариуси.

Като свой най-значим принос смятам организирането на 9 мащабни международни конференции (една от тях в Токио и две в Нанси) и издаването на общо на 40 издания по Право на ЕС. Сред тях присъстват мои преводи на основните френски ученици по Право на ЕС, сборникът „55 най-важни решения на Съда на ЕС“ и сборника от първата в Европа конференция след неуспешния първи референдум в Ирландия относно Договора от Лисабон.

Автор съм на 9 монографии по Право на ЕС, 4 от които са посветени на най-важните въпроси на правото на ЕС: принципите на прилагане на Правото на ЕС (2007), системата на източниците на Правото на ЕС (2009), съдебната система на ЕС (2011) и правата на гражданите на ЕС (2013). Автор съм на 7 научни студии и 50 научни статии.

През 2012 г. за своите изследвания за съдебната система на ЕС получих от Европейската комисия Катедра „Жан Моне“ на ЕС – първата в Софийския университет „Св. Кл. Охридски“.

В своята преподавателска работа и в научните си трудове съм се старал да изградя цялостна концепция за правната система на европейската интеграция, да търся и предлагам задълбочен прочит и философско разбиране на процесите и институтите на европейската конструкция. В изследванията си съм осъществил максимално широк анализ на релевантната съдебна практика (общо цитирани над 1 000 решения, становища или определения на различните съюзни съдилища). Разработвал съм и въпросите за конституционните особености на ЕС и съобразяването на националните конституции с изискванията на членството в ЕС (това бе и дипломната ми работа в Нанси през 1998 г.).

Владея френски, английски и руски език, чета юридически текстове на италиански език, изучавал съм още 4 езика. Комуникационните ми способности са дългогодишни и известни.

На това основание си позволявам да вярвам, че общата ми подготовка, научните ми изследвания и продължаващите търсения ми дават добра доктринална основа за осъществяването на функциите на генерален адвокат в Съда.

2.3. Слабости.

Давам си добре сметка, че има материи от правото на ЕС, които не са моя стихия... Надявам се, че в познанията си съм достигнал до равнището да знам какво не знам. Подготвяйки за конкурса, сам открих например някои пропуски и в книгата си за Съда на ЕС. Човек се учи, докато е жив. Този, който иска да се учи, го прави всеки ден. Разглеждам усилието си за присъединяване към високо престижния колегиум на генералните адвокати като следваща крачка в моята подготовка по Право на ЕС, което се надявам да превърна в ценен опит в полза на доброто съюзно правосъдие и на българската правна наука. Ангажирам се, ако бъда назначен, да продължа да създавам научни трудове, които да бъдат от полза на студентите и магистратите.

2.3.1. Моята навярно най-съществена слабост е липсата на практически опит в правораздаването. Това, разбира се, е важно, не го подценявам и сериозно обмислям как да го преодоляя, ако бъда назначен за генерален

адвокат. Позволявам си обаче да смятам тази слабост за преодолима, включително предвид утвърдената в 60-годишната история на люксембургския съд тенденция да се назначават множество представители на доктрината. Неслучайно в основните изисквания е предвидена „алтернативна възможност“ за назначаване на лица, които нямат магистратски опит, но са „юристи с призната компетентност“. С това се цели да се позволи в Съда да влязат и водещи имена от доктрината, които, макар да нямат съдебен опит, могат да бъдат особено полезни в работата на Съда със своя научен поглед – особено предвид ключовата роля на неговата юриспруденция относно еднообразното и правилно тълкуване на правото на ЕС. Традиционно повече половината от съдиите в Люксембург са лица, дошли не от органите на съдебната власт, а от университетските или административните, дори от политическите среди. Към 2004 г. сред последните 35 съдии в СЕО само 12 (!) преди това са били съдии, десет са били професори по право, 6 са били в администрацията, пет – адвокати, и двама – политически лица...). В края на 2010 г. от 35 съдии и ГА само 13 са съдии от кариерата⁴⁹ – и сред тях българският съдия Александър Арабаджиев.

Дори четирите може би най-големи имена в състава на Съда днес не са работили в съдебната система, преди да постъпят в съдебната институция в Люксембург. Председателят на Съда проф. Vassilios Skouris е бил професор по публично право и директор на Центъра по международно и европейско икономическо право в Солун (1997-2005); зам.-председателят на Съда Коен Lenaerts е професор по европейско право; същото се отнася за бившия ГА и сега съдия Antonio Tizzano и за Allan Rosas.

Може да се отбележи, че сред генералните адвокати подходът е аналогичен – без опит в съдебната система са Juliane Kokott, Melchior Wathelet,

⁴⁹ В края на 2010 г. от 35 съдии и ГА в Съда 13 само са съдии от кариерата, а останалите 22 са: **17 университетски професори** – начело с председателя Василиос Скурис (Гърция), който е професор от университетите на Солун и Хамбург и след това: Антонио Тицано (Италия), Алан Росас (Финландия), Росарио Силва де Лапуерта (Испания), колосът Коен Ленартс (Белгия), Жулиан Кокот (Франция, Първи ГА през 2010 г.), Педро Круз Вийялон (Испания), Александра Прешал (Холандия), Марко Илешич (Словения), Иржи Маленовски (Чехия), Елеанор Шарпстон (Обединено кралство), Паоло Менгози (Италия), Егидиус Ярасюнас (Литва), Ян Мазак (Словакия), Томас фон Данвиц (Германия), Камелия Тоадер (Румъния), Марек Сафиян (Полша); **4 висши държавни функционери** – като Жан-Жак Касел (Франция), Ендре Юхаж (Унгария), Мария Бергер (Австрия), Нийло Яаскийнен (Финландия), Антони Бартет (Малта), Егилс Левитс (Латвия), Ларс Ларсен (Дания), Верица Тръстеняк (Словения); **1 адвокат** – Айндриас О Каоимх (Ирландия).

Eleanor Sharpston, Paolo Mengozzi, Niilo Jääskinen, Pedro Cruz Villalón, Nils Wahl и дори Maciej Szpunar, назначен за ГА в Съда от 23 октомври 2013 г.

Заслужава да се отбележи, че ДЕОВС първоначално изобщо не поставя изискване членовете на Съда на ЕОВС да са юристи и например първият номиниран французин (Jacques Rueff) е икономист, а вторият (Robert Lecourt) – адвокат и ...политик. Проф. Рено Деус отбелязва, че „този нетипичен състав на една правораздавателна институция определено се отрази върху начина, по който тя изпълнява функцията си”⁵⁰... Според проф. Жан-Дени Мутон „многообразието на професионалния опит на членовете на Съда несъмнено е полезно за юрисдикция, чиято роля на нормотворец е особено съществена и която далеч не само се обляга на анализа на нормите, които е натоварена да тълкува и прилага, а съобразява и общия политически и икономически контекст и цели”⁵¹...

2.3.2. Давам си сметка също така, че някои колеги могат да сметат, че съм относително млад за подобна отговорна функция. Склонен съм да смятам, че моите 45 години са и предимство – немалко от съдиите и ГА са назначавани на същата и дори по-млада възраст: на 44-годишна възраст постъпват в Съда Thomas von Danwitz, Camelia Toader, Verica Trstenjak. Дори големият Pierre Pescatore става съдия в СЕО на 48 г. При това в ранните години на интеграцията (назначен 1967 г.) Големият австриец Josef Azizi става съдия в ПИС на 46 г. Nils Wahl от Швеция постъпва като съдия в СЕО на 45 г. Maciej Szpunar постъпва като ГА в СЕС на 42 г. Най-яркият пример е португалецът Luís Miguel Poiares Maduro, избран за ГА на 36 годишна възраст. При това също без ден стаж като магистрат...

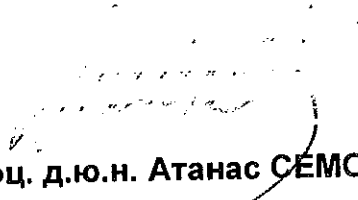
Смея да се надявам, че моята краткосрочна политическа дейност също не следва да се разглежда като пречка, доколкото немалко от членовете на Съда преди назначаването си имат богата политическа кариера (като напр. ГА Melchior Wathelet, бивш министър).

⁵⁰ **Renaud DEHOUSE**, *La Cour de justice des Communautés européennes*, Paris, Montchrestien, 1994, p. 13.

⁵¹ **Jean-Denis MOUTON**, **Christophe SOULARD**, *La Cour de justice des Communautés Européennes*, PUF, Paris 2004, p. 16.

В заключение се чувствам длъжен да заявя, че независимо от резултата на процедурата ще остана верен на каузата за изграждане на добра българска школа по Право на ЕС и приобщаване на българската правна мисъл към най-високите достижения на европейското право.

София, 19 юни 2015 г.

доц. д.ю.н. Атанас СЕМОВ,
Носител на Катедра „Жан Моне“ на ЕС